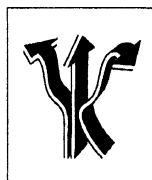

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ
ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ДИСЦИПЛІНИ
“ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”
(для бакалаврів)**

Київ 2018

Підготовлено професором кафедри управління персоналом та економіки праці
В.М.Колпаковим

Затверджено на засіданні кафедри управління персоналом та економіки праці
(протокол №8 від 19 березня 2018 р.)

*Схвалено Вченою радою ННІМЕФ Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол №3 від 19 березня 2018 р.)*

Колпаков В.М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни "Інформаційний менеджмент" (для бакалаврів). - К.: МАУП, 2018. - 45 с.

Методичні рекомендації та завдання містять пояснювальну записку, навчально – тематичний план, програмний матеріал для самостійного вивчення дисципліни, запитання і завдання для самостійного повторення матеріалу та самоперевірки знань з дисципліни, теми рефератів, методичні вказівки до виконання контрольної роботи, список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка кваліфікованого фахівця у системі вищої освіти постійно вдосконалюється і трансформується під впливом об'єктивних і суб'єктивних чинників. Значна роль у цьому процесі належить самостійній роботі студентів. Вона, у відповідності до нових державних освітніх стандартів має становити не менш 50 % часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми. Базуючись на класичних та інноваційних підходах до навчально-пізнавальної діяльності студентів, технологія самостійної роботи з дисципліни «Інформаційний менеджмент» інтенсифікується, здійснюється процес її оптимізації з урахуванням економічних і соціальних змін в Україні, вимог Державних законодавчих та нормативних документів, які передбачають спрямованість вищої освіти України на європейську інтеграцію. Враховуючи названі чинники при розробці методичних матеріалів щодо забезпечення самостійної роботи студентів ми переконались що: 1) в сучасних умовах організація самостійної роботи студентів над проблемами розвитку системи освіти як у цілому, так окремих її структурних напрямків, методики навчання і виховання в освітніх навчальних закладах дозволяє не тільки поглибити та інтенсифікувати процес пізнання студентами педагогічних явищ навколишньої дійсності, а й гуманістично спрямувати його за змістом, технологічними компонентами та структурними елементами; 2) самостійна робота студентів не тільки вдосконалюється, але вона й змінюється за структурно - організаційною технологією, у відповідності з інноваційними тенденціями в системі вищої освіти України та програмою дій щодо реалізації положень Болонської декларації. 3) методика викладання навчальної дисципліни передбачає не тільки визначення проблем організаційної технології самостійної роботи студентів, але і технологічні аспекти формування у студентів як загальних так і спеціально-фахових умінь, навичок, і у цілому її оптимізацію та інтенсифікацію. Враховуючи назване та інше, нами концептуально розкриті основні суттєві та змістові напрями процесу самопізнання, самооцінки, самовдосконалення студентами умінь та навичок вивчення курсу «Інформаційний менеджмент».

Метою освоєння навчальної дисципліни є формування інформаційної культури учнів, отримання теоретичних знань і практичних навичок в сфері управління діяльністю зі створення і використання інформації в інтересах організації, тобто забезпечення ефективного розвитку організації за допомогою регулювання різних видів її інформаційної діяльності.

Завдання самостійної роботи студентів:

- сприяти розумінню студентами сутності та соціальної значущості інформаційного менеджменту в сучасних умовах, місця й ролі курсу в системі управління та у формуванні якостей менеджера;
- допомогти розвивати фахові якості відповідно до службового статусу в ієрархії управління;
- засвоїти методологічні засади інформаційного менеджменту, а також набути навичок використання інформаційних технологій;
- ознайомити студентів, які самостійно вивчають курс "Інформаційного менеджменту", з основними завданнями і змістом цієї дисципліни, особливостями освоєння, літературою з теорії та практики управління на підприємствах. .

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Основне завдання вищої освіти полягає у формуванні творчої особистості фахівця, здатного до самоосвіти, інноваційної діяльності.

Розв'язати це завдання неможливо лише шляхом передачі знань у готовому вигляді від викладача до студента. Необхідно перетворити студента з пасивного споживача знань в активного їх творця, здатного сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат.

Сучасна реформа вищої освіти — це насамперед перехід від парадигми навчання до парадигми освіти, самоосвіти. Тому самостійна робота студентів є не тільки важливою формою навчального процесу, а має стати його основою.

Це передбачає орієнтацію на активні методи опанування знань, розвиток творчих здібностей студентів, перехід від поточного до індивідуалізованого навчання з урахуванням потреб і можливостей особистості.

Посилення ролі самостійної роботи означає принципово нову організацію навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Він повинен будуватися так, щоб розвивати вміння вчитися, формувати у студентів здібності до саморозвитку, творчого застосування здобутих знань.

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни "Інформаційного менеджменту" визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни "Інформаційного менеджменту": підручниками, навчальними та методичними посібниками, методичними матеріалами для самостійної роботи студентів, конспектом лекцій, періодичними виданнями тощо.

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни "Інформаційного менеджменту" організовується з дотриманням низки вимог:

- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи;
- забезпечення можливості творчого підходу у виконанні роботи, не обмежуючи освітній процес виконанням стандартних завдань;
- підтримка у процесі виконання самостійної роботи постійного взаємозв'язку між викладачем та студентами.

Студенти, які розпочинають вивчати дисципліну "Інформаційний менеджмент", мають інформуватися викладачем щодо організації самостійної роботи, її форм та видів, термінів виконання, форм контролю та звітності, кількості балів за виконання завдань.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми її організації та звітності, термін виконання та кількість отриманих балів за виконанні завдання, визначаються викладачем кафедри при розробці робочої навчальної програми дисципліни (розділу "Самостійна робота студентів").

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

2.1. Методическіє вказівки студентам з освоєння дисципліни

Самостійна робота студентів є найважливішою складовою підготовки бакалаврів. Умовами успішної професійної діяльності майбутніх випускників є їх

професійні навички, вміння працювати над собою, самостійно оновлювати свої знання, підвищувати кваліфікацію. Навчальні плани, розроблені на основі державних стандартів, відводять на самостійну роботу бакалаврів понад 50% обсягу навчального часу. Тим самим студенту дається можливість під керівництвом кваліфікованих викладачів набути навичок навчання, які йому будуть необхідні в майбутній професійній діяльності.

Самостійний практикум покликаний зміцнити теоретичні знання і сприяти набуттю навичок інформаційного супроводу і підтримки управлінських рішень в логістиці та управлінні ланцюгами поставок.

Самостійна робота передбачає підготовку до практичних та семінарських занять, контрольної роботи, тестування; підготовка доповіді та презентації, а також більш детальне освоєння тим предмета і знайомство з сучасними концепціями інформаційного менеджменту, засобами, технологіями та програмним забезпеченням автоматизації управління, контролю, моніторингу та аналізу даних в логістиці та управлінні ланцюгами поставок.

Вивчення дисципліни вимагає, крім прослуховування лекцій викладача, виконання аудиторних практичних завдань, самостійної роботи студента з підготовки доповіді та презентації. Важливою складовою самостійної роботи є підбір і вивчення літератури. Час, відведений в робочому навчальному плані на самостійну роботу, призначене для особливого виду занять, які кожен студент організовує і планує сам. Перш за все, слід звернути увагу на список рекомендованої літератури. Однак для отримання більш глибоких знань з дисципліни, що вивчається не можна обмежуватися тільки рекомендованими викладачем інформаційними джерелами, необхідно також аналізувати і підбирати інформацію на тематичних форумах, вебінарах і інтернет-порталах, сайтах компаній-розробників і акредитованих навчальних центрах програмного забезпечення, в економічних періодичних і електронних виданнях.

Робота з інформаційними джерелами (книги, статті, реферати, Інтернет) не повинна обмежуватися тільки читанням. Кращому запам'ятовуванню і засвоєнню матеріалу сприяє ведення конспектів і картотек, рішення задач. У конспект виписуються найбільш важливі поняття, визначення, статистика, власні зауваження з приводу прочитаного. Матеріали, вивчені самостійно, можуть істотно полегшити засвоєння курсу і виконання індивідуальних завдань, підготовці доповіді та її презентації.

В системі (інтернет) для самостійного вивчення дисципліни розміщуються презентаційні матеріали лекційних занять, індивідуальні завдання та кейси, рішення типових задач, результати поточного контролю, актуальні посилання на інформаційні джерела, фонд оціночних знань з дисципліни (питання до заліку, приклади тестових завдань, контрольної роботи, контрольні питання з освоєння дисципліни).

Студенти завжди можуть отримати консультації по важким і проблемних питань у викладача даної дисципліни впродовж відведених для цього дні та години по електронній пошті.

2.2 Організація самостійної роботи студентів

Активна самостійна робота студентів можлива лише за наявності серйозної та стійкої мотивації. Найпотужніший мотивуючий фактор — підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності.

Основне завдання організації самостійної роботи студентів — навчити студентів свідомо та самостійно працювати спочатку з навчальним матеріалом, а потім з науковою інформацією. Закласти основи самоорганізації та самовиховання, сформувати уміння та навички постійно підвищувати свою кваліфікацію.

При вивченні дисципліни організація самостійної роботи студентів являє собою єдність трьох взаємопов'язаних форм:

1. Аудиторна самостійна робота.
2. Позааудиторна пошуково-аналітична робота.
3. Творча наукова робота.

Аудиторна самостійна робота реалізується під час лекційних, практичних і семінарських занять. Практичне заняття — форма навчального заняття, під час якого студенти детально вивчають окремі теоретичні положення навчальної дисципліни та набувають вмінь і навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань.

Проведення практичного заняття, як правило, ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі — тестах для виявлення ступеня опанування студентами необхідних теоретичних положень, завданнях різної складності для розв'язання їх на занятті.

Підготовка до таких занять потребує ґрунтовної теоретичної і практичної самостійної підготовки студента.

При проведенні практичних занять студенти можуть виконувати самостійну роботу як індивідуально, так і невеликими групами.

Семінарське заняття — форма навчального заняття, на якому відбувається обговорення попередньо визначених питань, до яких студенти готують тези виступів, реферати. Все це потребує певної самостійної роботи. На кожному семінарському занятті викладач оцінює виступи студентів, активність у дискусії, уміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо.

Семінар є одним з основних видів практичних занять і ефективним засобом розвитку у студентів культури наукового мислення.

На молодших курсах метою семінарів є ознайомлення студентів з особливостями самостійної роботи з літературою, першоджерелами з дисципліни та методикою їх опрацювання, підготовка до написання рефератів.

Бажано застосовувати кілька моделей проведення семінарських занять. Це можуть бути прес-конференція, круглий стіл, дискусія.

Дискусія є однією з найпоширеніших форм семінарського заняття. Мета дискусії - виявити відмінності в розумінні питання і у творчій суперечці установити істину, прийти до спільної точки зору. Змістовна самостійна підготовка студента у цьому разі — накопичення необхідних знань з теми. Дискусія збагачує зміст вже відомого студентам матеріалу, допомагає його впорядкувати і закріпити.

Прес-конференція застосовується і виправдовує себе, як правило, тоді, коли йдеться про семінар, на якому розглядаються складні теоретичні проблеми, категорії

та формування.

Особливості побудови семінару такі:

- група складає запитання щодо проблеми, авторів найбільшої кількості питань зараховують до учасників прес-конференції;
- автори найцікавіших запитань займають місця за столом учасників і задають запитання групі.

Механізм проведення прес-конференцій достатньо традиційний. Важливо обмеження в часі, оскільки буде втрачена динаміка і весь семінар "розвалиться". Ця форма цікава для студентів, тут може виявитись їх самостійність і творчість, але коригуюча і оцінююча роль належить викладачеві.

Реферат — форма роботи цікава і поліваріантна. Її використання потребує значної попередньої роботи як студентів, так і викладачів. До того ж у ході самого заняття важливо створити умови, які б стимулювали процес творчості, дискусії. Реферати, при заслуховуванні яких 1-2 студенти працюють, а інші відпочивають — недоцільні.

Позааудиторна робота з дисципліни вимагає від студента щоденної самостійної роботи, яка виконується за завданнями викладача. Це завдання щодо підготовки до аудиторних занять, пошуково-аналітична та наукова робота. Всі завдання мають бути розроблені таким чином, щоб у процесі їх виконання безперервно поглиблювалися знання, розвивалося мислення, формувалися уміння та навички.

Найдоцільнішими будуть такі форми проведення самостійної роботи, як пошук та огляд наукових джерел за заданою проблематикою, підготовка есе, формулювання понять, глосарію; виконання домашніх завдань до практичних занять, підготовка до семінарських занять різних видів.

Самостійна робота повинна сприяти розвитку творчого потенціалу студента та реалізації професійних навичок. Завдання можуть мати як індивідуальний, так і груповий характер, оскільки реальні професійні умови у більшості випадків ґрунтуються на роботі у колективі. Практикуються такі форми самостійної роботи:

- аналітичний розгляд наукової публікації;
- презентація - вибір студентом певної теми чи проблеми для презентації та висловлення свого бачення, розуміння або нерозуміння цієї проблеми;
- підготовка аналізу конкретної виробничої ситуації, підготовка до ситуаційних вправ;
- практикум з навчальної дисципліни, тренінгові програми з використанням програмного забезпечення;

Науковою роботою займаються найкращі студенти, які мають здібності до аналітичної, творчої роботи. Такі студенти беруть участь у наукових конференціях, олімпіадах, наукових семінарах, виконують завдання у межах наукових досліджень кафедр; працюють у наукових гуртках. Творча самостійна робота керується рекомендаціями, порадами викладача, конкретними завданнями щодо виконання окремих видів діяльності.

Зміст самостійної роботи студента з дисципліни визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Організація і контроль процесу та змісту самостійної роботи і її результатів

здійснюються викладачами кафедри.

Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються викладачами і доводяться до відома студентів.

Всі завдання самостійної роботи студентів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку студентом у процесі вивчення дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“Інформаційний менеджмент”

№ з/п	Назва модуля і теми
Змістовий модуль І.	
1.	Тема 1. Інформаційний менеджмент в системі інформаційно-управлінської діяльності
2.	Тема 2. Інформація та інформаційне суспільство.
3.	Тема 3. Характеристики управлінської інформації
4.	Інструменти інформаційного менеджменту
5.	Джерела та засади інформаційного менеджменту
6.	Роль комунікації у виконанні функцій інформаційного менеджменту
7.	Інформаційні технології
8.	Основні завдання, структура та властивості інформаційних систем в менеджменті
9.	Документаційне забезпечення інформаційного менеджменту
Змістовий модуль ІІ. ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
10.	Основні функції інформаційного менеджменту в системі інформаційно-управлінської діяльності
11.	Особливості інформаційно-аналітичної функції ІМ
12.	Інформаційні системи і інформаційні технології як засоби ІМ
13.	Інформаційні продукти і послуги організації в структурі ІМ
14.	Планування та правове регулювання діяльності в сфері інформаційного менеджменту в організації
15.	Менеджер як суб'єкт управлінської діяльності в інформаційно-комунікативному процесі
16.	Інформаційна безпека комп'ютерних систем і мереж
17.	Перспективи розвитку інформаційних технологій та ІСМ
	Всього годин – 90.

ЗМІСТ

самостійної роботи з дисципліни „Інформаційний менеджмент”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи інформаційного менеджменту

Тема 1. Інформаційний менеджмент в системі інформаційно-управлінської діяльності

1.1 Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування ролі і місця інформаційного менеджменту (ІМ) в системі інформаційної діяльності, управлінні інформаційними ресурсами, системою управління організацій. При вивченні теми необхідно розглянути становлення і розвиток ІМ в історичному аспекті, розроблені концепції ІМ, уточнені функції ІМ, процес створення інформаційних продуктів і послуг, формування технологічного і інформаційного середовища інформаційних систем. Необхідно звернути увагу: комунікативний характер ІМ, інформатизацію управлінської діяльності, діяльність персоналу організацій при формуванні інвестиційної політики, захисті інформації. Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування предмета і змісту ІМ, умов необхідних для становлення і розвитку ІМ.

Основні питання для розуміння:

1. Теоретико-методологічних основ ІМ.
2. Ролі і місця ІМ в системі управління організаціями.

3. Особливості діяльності персоналу організацій з обліком використаних

Основною метою заняття є з'ясування ролі і місця інформаційного менеджменту в системі інформаційної діяльності, управлінні інформаційними ресурсами, системою управління організацій. При вивченні теми необхідно розглянути становлення і розвиток ІМ в історичному аспекті, розроблені концепції ІМ, уточнені функції ІМ, процес створення інформаційних продуктів і послуг, формування технологічного і інформаційного середовища інформаційних систем. Необхідно звернути увагу: комунікативний характер ІМ, інформатизацію управлінської діяльності, діяльність персоналу організацій при формуванні інвестиційної політики, захисті інформації. Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування предмета і змісту ІМ, умов, необхідних для становлення і розвитку ІМ.

Основні питання для розуміння:

1. Теоретико-методологічних основ ІМ.
2. Ролі і місця ІМ в системі управління організаціями.
3. Особливості діяльності персоналу організацій з обліком використаних інформаційного менеджменту.

1.2 Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Предмет курсу - ..., ІМ - ..., Інформаційна система - ..., Інформаційна технологія-..., Інформаційний продукт, послуга - ..., організація інформаційної діяльності-..., Концепція ІМ - ..., Інформаційний захист - ...

В результаті вивчення цієї теми студент повинен знати:

- предмет, завдання, зміст дисципліни "ІМ";
- сутність концепцій "ІМ";

- особливості теорії та практики "ІМ".

вміти:

- розуміння термінів, які використовуються в "ІМ";
- використовувати знання "ІМ" в практичній діяльності;
- обґрунтовувати необхідність вдосконалення знань "ІМ" в сучасних умовах.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Історичний аспект становлення і розвитку ІМ.
2. Предмет і зміст дисципліни. Основна термінологія.
3. Основні концепції інформаційного менеджменту та їх еволюція.
4. Функції інформаційного менеджменту та їх реалізація на різних рівнях управління. Об'єкти і процеси інформаційного менеджменту.
5. Роль і завдання інформаційного менеджменту в управлінні інформаційними ресурсами і інформаційною системою організації в сфері інформаційного бізнесу.
6. Об'єкти і процеси інформаційного менеджменту в сфері інформаційного бізнесу. Управління створенням інформаційних продуктів і послуг.
7. Інформаційний менеджмент як система управління через інформацію і комунікацію в сучасних умовах соціально-економічного розвитку.
8. Складові ІМ: організація інформаційної діяльності (ОІД); інформаційні ресурси (ІР); інформаційні технології (ІТ); інформаційні системи (ІС).
9. Концептуальні підходи до ІМ як невід'ємної частини процесу управління організацією: економічний, аналітичний, організаційний, системний, технологічний.

Завдання:

1. Изучить рекомендовану літературу.
2. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [1,3,4,12,22,24,25].

Тема 2 Інформація та інформаційне суспільство

2.1 Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування ролі і місця інформації в сучасному суспільстві, управлінні організаціями. При вивченні теми необхідно розглянути природу і еволюцію поглядів на інформацію, кількісні та якісні характеристики інформації, взаємозв'язок управління та інформації.

Необхідно звернути увагу на особливості: формується інформаційного суспільства, комунікативного характеру ІМ, інформатизації управлінської діяльності, діяльності персоналу організацій при формуванні інвестиційної політики, захисту інформації. Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування предмета і змісту ІМ, особливостей і характерних ознак інформаційного суспільства.

Основні питання для розуміння:

1. Природа інформації та еволюція поглядів на інформацію, види і загальна структура інформації. Властивості інформації, зв'язок між інформацією та управлінням.
2. Концепція інформаційного суспільства. Особливості та характерні ознаки інформаційного суспільства.

3.Составляючі інформаційної культури. Управління інформаційною культурою. Інформаційна культура в інформаційному суспільстві.

2.2 Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

«Інформаційна процедура» - ..., «Інформаційний процес» - ..., «Інформаційна система» - ..., Інформаційна культура - ..., Інформаційний ресурс-..., Ринок інформаційних продуктів і послуг -...

2.3. Семінарське заняття

1. Природа інформації та еволюція поглядів на інформацію. Визначення інформації, види і загальна структура інформації. Властивості інформації.

2. Інформація і інформаційні системи. Співвідношення між носіями інформації та інформаційними системами.

3. Концепція інформаційного суспільства. Основні позитивні риси інформаційного суспільства.

4. Інформаційна культура в інформаційному суспільстві. Роль управління інформаційною культурою в діяльності.

Теми доповідей, рефератів, презентацій:

1. Свойства інформації. Інформаційні взаємодії і перетворення інформації.

2. Концепція інформаційного суспільства. Інформаційна культура в інформаційному суспільстві.

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- природа інформації та еволюція поглядів на інформацію;
- властивості інформації: загальні та специфічні. Зв'язок між інформацією та управлінням;
- особливості становлення інформаційного суспільства;
- складові інформаційної культури в інформаційному суспільстві;
- роль інформаційних ресурсів в інформаційному суспільстві.

вміти:

- розуміння значень понять «інформаційна процедура», «інформаційний процес», «інформаційна система»;
- розуміти негативні впливи інформатизації на суспільство;
- працювати на ринку інформаційних продуктів і послуг;
- обґрунтовувати необхідність вдосконалення інформаційної культури в сучасних умовах.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Формування технологічного середовища інформаційної системи. Розвиток інформаційної системи і забезпечення її обслуговування.

2. Планування в середовищі інформаційної системи. Використання і експлуатація інформаційних систем.

3. Формування інноваційної політики і здійснення інноваційних програм. Керування персоналом у сфері інформатизації.

4. Формування і забезпечення комплексної захищеності інформаційних ресурсів.

5. Методологічні основи інформаційного менеджменту.

6. Природа інформації та еволюція поглядів на інформацію. Визначення інформації, види та загальна структура інформації.

7. Інформація та інформаційні системи. Особливості процесу передачі і розуміння інформації.

8. Можливі залежності між інформацією і об'єктами матеріального світу. Значення понять «інформаційна процедура», «інформаційний процес», «інформаційна система». Концепція інформаційного суспільства. Основні позитивні риси інформаційного суспільства.

9. Складові інформаційної культури. Основні види інформаційних послуг. Структура секторів ринку інформаційних продуктів і послуг. Особливості та характерні ознаки інформаційного суспільства.

10. Роль інформаційних ресурсів в інформаційному суспільстві.

11. Основні напрямки розвитку національної інформаційної інфраструктури України.

12. Негативні впливи інформатизації на суспільство.

13. Інформаційні системи та сучасні аспекти економічного розвитку. Основні напрямки впливу інформаційних технологій на економічний розвиток. Особливості матеріально-технічної бази інформаційного суспільства.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.

3. Підготуйте реферат на задану тему.

Література [1,2,3,4,13,18,19,24,25,38,40,48]

Тема 3. Характеристики управлінської інформації

3.1 Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування ролі і місця інформації в організації в системі інформаційної діяльності в системі управління організацією. При вивченні теми необхідно розглянути інформаційне середовище організації, особливості оцінки цінності корпоративної інформації, суть і особливості інформаційно-динамічних технологій, основні характеристики управлінської інформації.

Необхідно звернути увагу на: залежність між вартістю інформації і вигодою від її придбання, сутність інтегрованої автоматизації менеджменту.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування проблем в області якості інформації, з якими найчастіше зустрічаються підприємства і організації в процесі експлуатації інформаційних систем.

Основні питання для розуміння:

1. Особенности оцінки цінності корпоративної інформації ..

2. Психологіческая причини спотворення інформації.

3. Особенности управлінської діяльності персоналу організацій з урахуванням якості і форми адекватності інформації.

3.2 Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Інформаційне середовище - ..., Корпоративна інформація-..., Цінність інформації-..., Інтегрована автоматизація- ..., Інформатизація менеджменту- ...,

Цілеспрямований стан - ... , Корисність інформації - .., Адекватність інформації -..., Інформаційний шум -..., Інформаційний потік -.

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- основні способи визначення цінності інформації;
- якість інформації. Основні проблеми в області якості інформації;
- психологічні причини спотворення інформації.

вміти:

- оцінювати якість інформації;
- використовувати знання характеристик інформації в практичній діяльності;
- розуміти сутність інтегрованої автоматизації менеджменту.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Інформаційні системи та сучасні аспекти економічного розвитку.
2. Основні напрямки впливу інформаційних технологій на економічний розвиток.
3. Роль інформаційних ресурсів в інформаційному суспільстві.
4. Ринок інформаційних продуктів і послуг.
5. Ключові терміни та поняття. Система. Інформаційні системи. Інформаційне середовище. Інформаційні технології. Інтерпретатор. Модуль. Мережа.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [1,3,4,12,22,24,25].

Тема 4. Інструменти інформаційного менеджменту

4.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування інструментів ІМ:

моделі стратегічного відповідності, «грати» інформаційного менеджменту, матриці Мак Фарлана, розширеної моделі Дж. Захмана, моделі трансформується системи Е. Зіндера.

Необхідно звернути увагу на: схеми процесу створення інформаційної системи при допоміжній і стратегічній ролі інформаційних технологій, розуміння суті концепцій стратегічних інформаційних систем, опис архітектури та інфраструктури інформаційної системи.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування конкурентної переваги за рахунок використання інформації, ролі інструментів ІМ в управлінській діяльності.

Основні питання для розуміння:

1. Влияние властивостей організації на прийняття управлінських рішень.
2. Інформаційна інтенсивність організацій і її оцінки.
3. Решеткі інформаційного менеджменту.
4. Описання архітектури та інфраструктури інформаційної системи.

4.2 Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Грати ІМ - ..., Модель стратегічного відповідності - ..., Інформаційна інтенсивність - ..., Матриця Мак. Фарлана - ..., модель Дж. Захмана - ..., Модель системи Е. Зіндера -.

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- схеми процесу створення інформаційної системи;
- ланцюжки цінностей в інформаційних координатах;
- основні концепції стратегічних інформаційних систем.

вміти:

- оцінювати вплив властивостей організації на прийняття управлінських рішень;

- використовувати знання інструментів інформаційного менеджменту в практичній діяльності;

- навести приклади стратегічних інформаційних систем;

- розуміти сутність моделі стратегічного відповідності, матриці Мак Фарлана, моделі Дж. Захмана, моделі Е. Зіндера.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Модель стратегічного відповідності.

2. Схеми процесу створення інформаційної системи при допоміжної і стратегічної ролі інформаційних технологій.

3. Матриця Мак Фарлана, модель Дж. Захмана, модель Е. Зіндера.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

2. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [4,6,10,12,14,23,29,45,48].

Тема 5. Джерела та засади інформаційного менеджменту

5.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування джерел ІМ: науки і практичної діяльності в сфері ІМ (наукового управління), інформаційно-комунікативного середовища в організації, обміну управлінською інформацією, системного аналізу і моделювання в дослідженні та оптимізації управління інформацією).

Необхідно звернути увагу на: управління інформацією і закономірності її руху, організацію комунікативної середовища, систему управлінської інформації, особливості обміну управлінською інформацією.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування джерел ІМ, організації отримання і використання інформації в управлінській діяльності.

Основні питання для розуміння:

1. Схема і структура інформаційно-комунікативного середовища в організації.

2. Основні категорій інформаційного менеджменту: інформація, комунікація, документ.

3. Форми управління інформацією.

4. Потері інформації: фізіологічні та психологічні причини втрат інформації.

5.2 Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Науковий метод управління - ..., Управлінський цикл - ..., Управління

інформацією - ..., Втрати інформації - ..., Оптимізація управління інформацією -.

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- науковий метод управління;
- схему і структуру інформаційно-комунікативного середовища;
- теорію управлінської інформації в організації.

вміти:

- оцінювати можливості системного, структурного, функціонального, цільового підходів, системного аналізу і моделювання в дослідженні та оптимізації управління інформації;

- використовувати обмін управлінською інформацією в практичній діяльності;

- навести приклади стратегічних інформаційних систем;

- розуміти сутність впливу управлінської інформації, закономірності її руху в системі управління.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Науковий метод управління. Управлінський цикл, його складові і функції. Круговорот управлінського циклу.

2. Управлінська інформація та закономірності її руху. Організація комунікативного середовища.

3. Система управлінської інформації. Відбір та формування управлінської інформації.

4. Можливості системного, структурного, функціонального, цільового підходів, системного аналізу і моделювання у дослідженні та оптимізації управління інформацією.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

2. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [4,7,10,11,13,24,27,32,35,38,40,43,45].

Тема 6. Роль комунікації у виконанні функцій інформаційного менеджменту

6.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування ролі комунікації в виконанні функцій ІМ.

Необхідно звернути увагу на: цілі комунікації, комунікативні процеси в організації та ефективність управління.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування поняття комунікації та організації комунікативного процесу, інформаційно-технічної бази процесу комунікації.

Основні питання для розуміння:

1. Процес комунікації і ефективність управління.

2. Організація комунікативних процесів.

3. Бар'єри комунікації. Забезпечення ефективних комунікацій.

4. Методи вдосконалення процесів обміну інформацією та системи комунікації в організації.

6.2 Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Комунікація - ..., Комунікативний процес-..., Канали комунікації - ..., Засоби комунікації - ..., Бар'єри комунікації - ..., Комунікативні стилі -..., Види і форми комунікації -.

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- комунікативні процеси в організації;
- елементи та етапи процесу комунікації;
- методи вдосконалення процесів обміну інформацією та системи комунікації в організації.

вміти:

- оцінювати елементи і етапи процесу комунікації, організацію комунікативних процесів;
- використовувати елементи комунікації в практичній діяльності;
- навести приклади ефективних комунікацій;
- розуміти сутність вдосконалення процесів обміну інформацією та системи комунікації в організації.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Цілі комунікації. Елементи та етапи процесу комунікації. Канали та засоби комунікації.

2. Організація комунікативних процесів.

3. Методи удосконалення процесів обміну інформацією та системи комунікації в організації.

4. Інформаційно-технічна база процесу комунікації.

Завдання:

1.Опрацюйте рекомендовану літературу.

2.Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [5,12,17,19,27,35,39,42].

Тема 7. Інформаційні технології

7.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування ролі інформаційних технологій у виконанні функцій ІМ.

Необхідно звернути увагу на: ключові терміни і поняття, загальні характеристики сучасних інформаційних технологій, інформаційні технології опрацювання інформації в інформаційному та організаційному циклах управління.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування суті основних інформаційних процедур, процесу опрацювання інформації в інформаційному та організаційному циклах управління.

Основні питання для розуміння:

1.ІТ як аналог технології переробки матеріальних ресурсів.

2.Преїмущества методології централізованої технології обробки інформації.

3.Електронний офіс.

4.Основние інформаційні процедури. Основні компоненти ІТ управління.

7.2 Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Система - ..., Інформаційна система - ..., Інформаційні технології - ..., Інтерпретатор - ..., Модуль - ..., Мережа -..., Електронний офіс - ..., Сховище даних -.

В результаті вивчення цієї теми студент повинен знати:

- ключові терміни і поняття;
- основні характеристики нової інформаційної технології;
- інформаційні технології опрацювання інформації в інформаційному та організаційному циклах управління.

вміти:

- оцінювати переваги методології централізованої технології обробки інформації;
- використовувати інформаційні технології в практичній діяльності;
- навести приклади ефективних інформаційних технологій;
- розуміти сутність інформаційної технологізації інформаційного та організаційного циклів управління.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Загальні характеристики сучасних інформаційних технологій.
2. Переваги методології централізованої технології опрацювання інформації. ІТ як ієрархічну структуру, що складається з етапів, дій, операцій. ІТ як аналог технології переробки матеріальних ресурсів.
3. Основні характеристики нової інформаційної технології.
4. Інформаційні технології опрацювання інформації в інформаційному та організаційному циклах управління.
5. Інформаційні технології опрацювання інформації в інформаційному та організаційному циклах управління. Основні інформаційні процедури. Основні компоненти ІТ управління. Види інформаційних технологій інформаційного та організаційного циклів управління. Основні компоненти ІТ опрацювання даних.
6. Основні компоненти автоматизації офісу.
7. Інформаційні технології комп'ютеризованої підтримки прийняття рішень. Функції виконувати СППР. Головна особливість інформаційної технології підтримки ухвалення рішень.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [8,12,13,15,17,18,30,37].

Тема 8. Основні завдання, структура та властивості інформаційних систем в менеджменті

8.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування основних завдань, структури та властивостей інформаційних систем в менеджменті. При вивченні теми необхідно розглянути природу інформаційних потреб керівників можливостям ІСМ.

Необхідно звернути увагу на особливості: програмного, технічне математичне забезпечення, основних вимог до технологій ІС в процесах управління.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування процесу функціонування інформаційних систем менеджменту, структури інформаційної системи

менеджменту, системи сучасних інформаційних технологій, що використовуються інформаційних систем менеджменту.

Основні питання для розуміння:

1. Цілі і завдання інформаційної системи менеджменту.
2. Обща схема функціонування інформаційних систем менеджменту.
3. Типи інформаційних систем в залежності від функціональної ознаки з урахуванням видів управління і ланок управління.

8.2. Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Інтерфейс - ..., Інфраструктура - ..., Інформаційні системи-..., Інформаційні мережі- ..., Інформаційні потреби-..., Технологічні характеристики -..., Програмне забезпечення - ..., Технічне забезпечення - ..., Математичне забезпечення - ...

8.3. Семінарське заняття

1. Цілі і завдання інформаційної системи менеджменту.
2. Суть та зміст інформаційних систем менеджменту. Основні вимоги до технологій ІС в процесах управління.
3. Характеристики управлінських інформаційних систем.
4. Система сучасних інформаційних технологій, які використовує ІСМ.

Теми доповідей, рефератів, презентацій:

1. Завдання інформаційних систем. Типи інформаційних систем залежно від функціональної ознаки з урахуванням видів управління та ланок менеджменту.
2. Суть та зміст інформаційних систем менеджменту. Основні вимоги до технологій ІС в процесах управління .

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- ключові терміни та поняття;
- класифікації інформаційних систем, технологічні характеристики ІСМ;
- відповідність інформаційних потреб керівників можливостям ІСМ;
- завдання інформаційних систем. Типи інформаційних систем залежно від функціональної ознаки з урахуванням видів управління та ланок менеджменту;
- систему сучасних інформаційних технологій, які використовує ІСМ.

вміти:

- поняття інформаційної системи менеджменту. Цілі і завдання інформаційної системи менеджменту;
- уявлення про напрям організаційних змін, пов'язаних з впровадженням ІСМ;
- вибирати і користуватися найважливішими видами джерел інформації.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Характеристики інформаційної технології підтримки ухвалення рішень. Особливість джерел даних для ІТ підтримки ухвалення рішень. Інформаційні технології підтримки ухвалення рішень як ітераційний процес. Основні компоненти ІТ підтримки ухвалення рішень.

2. Ключові терміни та поняття. Інформація. Інтерфейс. Мережа. Інфраструктура. Система. Джерела інформації. Інформаційні системи. Інформаційні мережі. Інформаційні потреби.

3. Поняття інформаційної системи менеджменту. Цілі і завдання

інформаційної системи менеджменту. Мета функціонування ІСМ. Суть та зміст інформаційних систем менеджменту.

4. Основні вимоги до технологій ІС в процесах управління. Властивості інформаційної системи.

5. Загальна схема функціонування інформаційних систем менеджменту. Відповідність інформаційних потреб керівників можливостям ІСМ. Основні технологічні характеристики сучасних ІСМ.

6. Напрямки організаційних змін, пов'язаних із впровадженням ІСМ. Найважливіші види джерел інформації. Основні технологічні характеристики сучасних ІСМ.

7. Класифікація інформаційних систем. Класифікація інформаційних систем за ознакою структурованості завдань для розв'язання. Класифікацію ІС за характером використання інформації. Класифікація ІС за різними ознаками.

8. Завдання інформаційних систем. Типи інформаційних систем залежно від функціональної ознаки з урахуванням видів управління та ланок менеджменту.

9. Характеристики управлінських інформаційних систем.

10. Структура інформаційної системи менеджменту. Загальна структура ІСМ.

11. Ознаки класифікації інформаційного забезпечення менеджменту. Класифікація інформаційного забезпечення ІСМ за носіями інформації.

12. Структура інформаційного забезпечення ІСМ. Система сучасних інформаційних технологій, які використовує ІСМ.

Завдання :

1.Опрацюйте рекомендовану літературу.

2.Підготуйтеся до виступу на семінарі.

3.Підготуйте реферат на задану тему.

Література [4,8,9,12,13,15,18,22,30, 33]

Тема 9. Документаційне забезпечення інформаційного менеджменту

9.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування: місця документа в процесі управління. Функції документа. Типології документа. Управлінської документації та її класу.

Необхідно звернути увагу на: поняття документа і його визначення, поняття документаційного забезпечення управління, організацію документообігу в системі управління.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування суті технології і підсистеми електронного офісу. Системи управління документами.

Основні питання для розуміння:

1.Поняття документа і його визначення.

2.Документаційного забезпечення управління.

3.Технологія і підсистеми електронного офісу.

4.Системи управління документами.

9.2 Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Документ - ..., Функції документа - ..., Типологія документа - ..., Функції

документа - ..., Системи управління документами - ...

Практичне заняття: **Документальні джерела управлінської інформації.**

Література: [7,11,12,14,28,38].

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати:**

- типологію документів;
- функції документа;
- місце документа в процесі управління;
- організацію документообігу, бездокументарних зв'язків.

вміти:

- оцінювати практику реалізації комунікативних процесів в апараті управління;
- використовувати знання організації документообігу на підприємстві в практичній діяльності;
- навести приклади організації документообігу на підприємстві;
- розуміти сутність документаційного забезпечення управління.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Поняття документа та його визначення. Місце документа в процесі управління. Функції документа. Типологія документа. Управлінська документація та її класи.

2. Поняття документаційного забезпечення управління. Організація документообігу, бездокументарних зв'язків. Циркуляція документальних потоків в рамках системи управління внутрішньою інформацією організації.

3. Характеристика систем документообігу в організації. Концепція електронного офісу. Технології та підсистеми електронного офісу. Системи управління документами.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [7,11,12,14,28,38].

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 10. Основні функції інформаційного менеджменту в системі інформаційно-управлінської діяльності

10.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування функцій інформаційного менеджменту в системі інформаційно-управлінської діяльності, поняття інформаційного ресурсу (ІР), забезпечення управління інформаційними потоками.

Необхідно звернути увагу на: задоволення інформаційних потреб працівників засобами ІМ, об'єктивні і суб'єктивні аспекти формування інформаційних потреб і їх облік в практичній діяльності.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування сутності інформаційних ресурсів організації, формування та використання ІР засобами ІМ.

Основні питання для розуміння:

1. Поняття інформаційного ресурсу. Види інформаційних ресурсів в управлінській діяльності.

2. Методи вдосконалення організації інформаційних потоків засобами ІМ.

3. Характеристика інформаційного потоку.

4. Об'єктивні і суб'єктивні аспекти формування інформаційних потреб. Система оцінки інформаційних потреб.

10.2. Термінологічний словник

Функції інформаційного менеджменту - ..., Інформаційний ресурс - ..., Інформаційні потоки - ..., Інформаційні потреби - ..., Бар'єри на шляху інформаційних потоків - ..., Організація інформаційних потоків

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- функції інформаційного менеджменту;
- бар'єри на шляху інформаційних потоків;
- методи вивчення інформаційних потреб.

вміти:

- оцінювати види інформаційних ресурсів в управлінській діяльності;
- використовувати методи вивчення інформаційних потреб в практичній діяльності;
- навести приклади характеристик інформаційного потоку;
- розуміти сутність функцій ІМ і їх якісної реалізації в управлінні.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Забезпечення управління інформаційними ресурсами (ІР). Поняття інформаційного ресурсу. Види інформаційних ресурсів в управлінській діяльності. Сутність інформаційних ресурсів організації. Формування і використання ІР засобами ІМ.

2. Забезпечення управління інформаційними потоками. Інформаційні потоки в організації. Визначення інформаційного потоку. Характеристика інформаційного потоку.

3. Види інформаційних потоків. Бар'єри на шляху інформаційних потоків в організації. Методи удосконалення організації інформаційних потоків засобами ІМ.

4. Задоволення інформаційних потреб працівників засобами ІМ. Інформаційні потреби: визначення, види, вивчення. Інформаційна потреба як властивість, що характеризує користувача в системі управління. Інтегрованість поняття «інформаційна потреба». Основи формування інформаційних потреб. Об'єктивні та суб'єктивні аспекти формування інформаційних потреб.

5. Методи вивчення інформаційних потреб. Форми задоволення інформаційних потреб працівників у процесі управління. Система оцінки інформаційних потреб.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

2. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [8,12,13,15,17,18,30,37].

Тема 11. Особливості інформаційно-аналітичної функції інформаційного менеджменту

11.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є отримання знань щодо реалізації інформаційно-аналітичної функції ІМ в сфері управління.

Необхідно звернути увагу на: інформаційну складову інформаційно-аналітичної діяльності, оглядово-аналітичну діяльність як напряму інформаційного забезпечення управлінської праці, етапи та порядок підготовки інформаційно-аналітичних документів.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування сутності інформаційно-аналітичної діяльності інформаційно-аналітичної служби в системі інформаційної діяльності органів управління.

Основні питання для розуміння:

1. Аспекти інформаційно-аналітичної роботи в управлінській діяльності.
2. Класифікація управлінських завдань за ступенем інтелектуальності і складності.
3. Технологія інформаційно-аналітичної діяльності в сфері управління.
4. Інформаційно-аналітична робота органів державної виконавчої влади.

11.2. Термінологічний словник

Інформаційно-аналітична функція -..., Аналітична робота - ..., Поняття аналізу та синтезу - ..., Контент-аналіз - ..., Типи і види оглядів - ..., Комунікативний аудит - ...

Практичне заняття: Методи інформаційно-аналітичної діяльності в організації та підготовки видів аналітичних матеріалів

В результаті вивчення цієї теми студент повинен знати:

- інформаційну складову інформаційно-аналітичної діяльності;
- роль і місце ІАД в управлінні;
- технології інформаційно-аналітичної діяльності в сфері управління;
- етапи і порядок підготовки інформаційно-аналітичних документів;
- типи і види оглядів: бібліографічний, реферативний, аналітичний, їх характеристика та особливості.

вміти:

- оцінювати види інформаційних ресурсів в управлінській діяльності;
- використовувати методи аналізу і синтезу інформації в інформаційно-аналітичній діяльності;
- навести приклади інформаційно-аналітичної продукції;
- розуміти сутність функцій ІМ і їх якісної реалізації в управлінні;
- готувати оглядові документи, аналітичних довідок, доклади.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Інформаційно-аналітична робота як вид забезпечення управлінської діяльності. Інформаційно-аналітична діяльність: практичні аспекти реалізації у сфері управління. Роль і місце ІАД в управлінні.

2. Документаційне забезпечення управління як основний клас завдань. Технології інформаційно-аналітичної діяльності у сфері управління. Особливість технології діяльності керівника.

3. Інформаційне забезпечення управління, зміст та завдання. Критерії відбору інформації. Особливості ініційованих аналітичних досліджень. Основні

характеристики кумулятивних досліджень. Комунікативний аудит.

4. Методи аналізу і синтезу інформації. Поняття аналізу і синтезу як процесів та видів аналітико-синтетичної переробки інформації і документації. Інформаційний аналіз і синтез: завдання та зміст.

5. Контент-аналіз як метод дослідження інформації, прогностичні методики прийняття управлінських рішень.

6. Види інформаційно-аналітичної діяльності. Класифікація оглядово-аналітичних документів. Оглядово-аналітична діяльність як напрям інформаційного забезпечення управлінської праці.

7. Інформаційно-аналітична продукція: питання типології. Інформаційне обслуговування і інформаційно-аналітичні послуги. Оглядово-аналітичний документ: поняття, класифікація, структура, методика складання.

8. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів.

9. Види інформаційно-аналітичних документів. Підготовка оглядових документів, аналітичних довідок, доповідей.

10. Інформаційно-аналітичної служби в системі інформаційної діяльності органів управління. Інформаційно-аналітична робота органів державної виконавчої влади.

Завдання:

1. Изучить рекомендовану літературу.

2. Підготуватися до практичного заняття.

3. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [1,7,8,11,16,19,33].

Тема 12. Інформаційні системи та інформаційні технології як засобу ІМ

12.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є отримання знань з інформаційних систем та інформаційних технологій як засобів ІМ і використання їх в практичній діяльності.

Необхідно звернути увагу на: інформаційні системи (ІС) як елементи інформаційного забезпечення менеджменту в організації, вимоги до інформаційної системи з позицій управління інформацією, методичні та організаційні основи створення ІС та ІТ.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування порядку використання інформаційних технологій, реалізація функцій інформаційної системи зі збирання, зберігання, накопичення, пошуку і передачі даних для потреб управління і досягнення цілей організації.

Основні питання для розуміння:

1. Поняття технології як сукупності процесів і операцій забезпечують функціонування об'єкта управління.

2. Вимоги до інформаційної системи з позицій управління інформацією.

3. Система підтримки прийняття рішень та інженерне проектування в управлінні організацією.

4. Методическі та організаційні засади створення ІС та ІТ

12.2 Термінологічний словник

Інформаційна система - ..., Функції інформаційної системи - ..., Інтеграція

функцій - ..., Корпоративні та промислові мережі - ..., Система підтримки прийняття рішень-..., інформаційна база даних-...

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- інформаційна система як елемент інформаційного забезпечення менеджменту в організації;
- вимоги до інформаційної системи з позицій управління інформацією;
- характеристики інформаційних баз даних, їх використання для потреб інформаційного менеджменту;
- основні види і типи інформаційних систем, використовуваних в організації;
- методичні та організаційні основи створення ІС та ІТ.

вміти:

- оцінювати види і технології інформаційної діяльності в організації;- використовувати основні види та типи інформаційних систем в організації;
- навести приклади ефективного використання інформаційних систем та інформаційних технологій як засобів ІМ;
- руководствоватися методичними та організаційні основами при створенні ІС і ІТ.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Інформаційна система (ІС) як елемент інформаційного забезпечення менеджменту в організації. Реалізація функцій інформаційної системи по збору, зберіганню, накопиченню, пошуку і передачі даних для потреб управління за допомогою інформації.

2. Вимоги до інформаційної системи з позицій управління інформацією. Види інформаційних систем. Формальні і неформальні організаційні комп'ютерні інформаційні системи.

3. Види і технології інформаційної діяльності (ІД) в організації. Поняття технології як сукупності процесів і операцій що забезпечують функціонування об'єкта управління.

4. Служба управління внутрішньою інформацією (СУВІ). Мета діяльності, організація, завдання по створенню інформації, технологія реалізації функцій, ефективність роботи.

5. Основні види і типи інформаційних систем, використовуваних в організації. Функціональні відмінності систем.

6. Розширені корпоративні та промислові мережі: інтеграція на рівні галузі. Система підтримки прийняття рішень та інженерне проектування в управлінні організацією.

7. Методи і моделі формування управлінських рішень. Методичні та організаційні засади створення ІС та ІТ. Стадії, методи та організація створення ІС та ІТ.

Завдання:

1.Опрацюйте рекомендовану літературу.

2.Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [1,7,8,11,16,19,33].

Тема 13. Інформаційні продукти і послуги організації в структурі

інформаційного менеджменту

13.1 Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є отримання знань про інформаційних продуктах і послугах організації в структурі ІМ на сучасному ринку і використання їх в практичній діяльності.

Необхідно звернути увагу на: специфіку ринку, інформаційних продуктів і послуг як системи економічних, правових, організаційних відносин у сфері торгівлі продуктами інтелектуальної праці на комерційній основі.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування порядку використання інформаційної продукції як товарної основи інформаційного ринку.

Основні питання для розуміння:

1. Інфраструктура інформаційного ринку, визначення і склад.
2. Класифікація інформаційного ринку за ознаками специфічності та домінування видів інформаційних послуг.
3. Критерії оцінки якості інформаційного продукту.
4. Содержання і види інформаційного консалтингу.

13.2 Термінологічний словник

Ринок інформаційних продуктів і послуг - ..., Якість інформаційного продукту - ..., Організація виїзних - ..., Інформаційний консультант - ..., Інформаційний брокер - ...

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- ринок інформаційних продуктів і послуг;
- інфраструктуру інформаційного ринку, визначення і склад;
- особливості споживчої вартості інформаційних продуктів;
- види інформаційного консалтингу;
- основні сектори інфраструктури інформаційного ринку ділової інформації.

вміти:

- оцінювати інформаційну продукцію як товарну основа інформаційного ринку;
- використовувати ринок інформаційних продуктів і послуг;
- навести приклади ефективного використання ринку інформаційних продуктів і послуг;
- руководствоватися знанням законів ринку інформаційних продуктів і послуг.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Класифікація інформаційного ринку за ознаками специфічності та домінування видів інформаційних послуг. Критерії оцінки якості інформаційного товару.

2. Інформаційна продукція як товарна основа інформаційного ринку. Особливості споживчої вартості інформаційних продуктів.

3. Інформаційний консалтинг як вид консультаційної діяльності в інформаційній сфері. Зміст інформаційного консалтингу. Види інформаційного консалтингу. Професійні риси роботи інформаційного консультанта.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Тема 14. Планирование и правовое регулирование деятельности в сфере информационного менеджмента в организации

14.1 Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є отримання знань про планування і правовому регулюванні діяльності у сфері інформаційного менеджменту в організації і застосуванні їх у практичній діяльності.

Необхідно звернути увагу на: специфіку ринку, інформаційних продуктів і послуг як системи економічних, правових, організаційних відносин у сфері торгівлі продуктами інтелектуальної праці на комерційній основі.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування специфіки стратегічного планування, методика розробки стратегічного плану і правових відносин в інформаційній сфері.

Основні питання для розуміння:

1. Специфіка стратегічного планування.
2. Інформація і охорона інтелектуальної власності.
3. Комерційна і некомерційна інформація.
4. Об'єкт інтелектуальної власності.

12.2 Термінологічний словник

Планування - ..., правове регулювання діяльності - ..., Інтелектуальні власність - ..., Комерційна інформація - ..., Некомерційна інформація-...

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- мета, значення і основні види планування інформаційного менеджменту в організації;
- методику розробки стратегічного плану;
- законом України «Про інформацію». ;
- об'єкти і суб'єкти правових відносин в інформаційній сфері;
- об'єкти інтелектуальної власності.

вміти

- оцінювати якість планування інформаційного менеджменту в організації;
- використовувати методику розробки стратегічного плану;
- навести приклади ефективного планування інформаційного менеджменту в організації;
- руководствоватися знанням закону України «Про інформацію».

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Мета, значення та основні види планування інформаційного менеджменту в організації.
2. Специфіка стратегічного планування. Структура стратегічного планування ІМ в організації.
3. Методика розробки стратегічного плану.
4. Галузі та види інформації відповідно до Закону України «Про інформацію».
5. Комерційна та некомерційна інформація. Класифікація інформації згідно з режимом доступу до неї.
6. Об'єкти та суб'єкти правових відносин в інформаційній сфері. Поняття

інтелектуальної власності та необхідність її охорони. Об'єкти інтелектуальної власності. Авторське право.

7. Роль держави у регулюванні правових відносин з інтелектуальної власності.

8. Основні положення міжнародного права про інформацію та охорону інтелектуальної власності.

Завдання:

1.Опрацюйте рекомендовану літературу.

2.Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [4,5,6,8,19,25,29,38,39,40,42,45].

Тема 15. Менеджер как субъект управленческой деятельности в информационно-коммуникативном процессе

15.1Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є отримання знань про менеджера як суб'єкта управлінської діяльності в інформаційно-комунікативному процесі і застосуванні їх у практичній діяльності.

Необхідно звернути увагу на: специфіку відбору, оцінки і розстановки фахівців інформаційної сфери в організації, основні напрямки діяльності інформаційного менеджера.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування ролі і місця інформаційного менеджера як суб'єкта управлінської діяльності в інформаційно-комунікативному процесі.

Основні питання для розуміння:

1.Роль менеджера в інформаційному обміні.

2.Організація праці в інформаційній сфері організації.

3. Формування ефективного стилю діяльності, етика службових відносин інформаційного менеджера.

4.Інформаційне забезпечення АРМ менеджера в інтегрованих системах.

15.2 Термінологічний словник

Роль менеджера -..., Знаряддя і продукт праці - ..., Організація праці - ..., АРМ менеджера - ..., стиль діяльності - ..., Етика службових відносин-...

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- роль менеджера в інформаційному обміні;

- предмет, знаряддя і продукт праці інформаційного менеджера;

- основні напрямки діяльності інформаційного менеджера;

- організація праці в інформаційній сфері організації;

- АРМ менеджера.

вміти:

- оцінювати роботу інформаційного менеджменту в організації;

- використовувати методику діяльності менеджера в стратегічному і тактичному плані;

- навести приклади ефективної діяльності інформаційного менеджера;

- уявлення про інформаційному забезпеченні АРМ менеджера в інтегрованих системах.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Роль менеджера в інформаційному обміні. Предмет, знаряддя і продукт праці інформаційного менеджера.

2. Основні напрямки діяльності інформаційного менеджера: вивчення та аналіз інформаційних потреб організації, моніторинг інформаційних потоків, організація інформування співробітників організації, підготовка інформації для прийняття управлінських рішень.

3. Інформаційне забезпечення АРМ менеджера в інтегрованих системах.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

2. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [16,19,21,22,35,36,43,44,45].

Тема 16. Інформаційна безпека комп'ютерних систем і мереж

16.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є отримання знань про інформаційну безпеку комп'ютерних систем і мереж та застосуванні їх у практичній діяльності.

Необхідно звернути увагу на: аналіз загроз інформаційної та мережевої безпеки, проблеми забезпечення безпеки і шляхів її вирішення.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування специфіки інформаційної безпеки комп'ютерних систем і мереж, способів і методів забезпечення інформаційної безпеки.

Основні питання для розуміння:

1. Політика безпеки інформаційної сфери організації.

2. Сімметричне, асиметричне, комбіновані криптосистеми шифрування.

3. Комп'ютерні віруси і проблеми антивірусного захисту.

4. Обеспечение безпеки електронного документообігу.

16.2 Термінологічний словник

Захисту інформації - ..., Інформаційна безпека-..., Актуальні проблеми безпеки - ..., Стандарти інформаційної безпеки- ..., Технології аутентифікації - ..., Шкідливі програми - ..., Антивірусні програми та комплекси- ..., Захист електронного документообігу - ...

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- основні поняття захисту інформації та інформаційної безпеки;

- роль стандартів інформаційної безпеки;

- Основні поняття криптографічного захисту інформації;

- технології виявлення вторгнень;

- основні канали поширення вірусів і інших шкідливих програм.

вміти:

- оцінювати загрози інформаційної безпеки в організації;

- виконувати аналіз захищеності і виявлення атак;

- використовувати антивірусні програми і комплекси, здійснювати побудову системи антивірусного захисту корпоративної мережі;

- вирішувати проблеми забезпечення безпеки електронного документообігу;

- навести приклади ефективної організації інформаційної безпеки комп'ютерних систем і мереж;

- уявлення про симетричних, асиметричних, комбенованих криптосистемах шифрування, технології аутентифікації.

Контрольні питання і навчальні завдання:

1. Основні поняття захисту інформації та інформаційної безпеки. Аналіз загроз інформаційній безпеці.

2. Аналіз загроз мережевої безпеки. Проблеми безпеки IP-мереж. Загрози і уразливості провідних корпоративних мереж.

3. Угрози і уразливості бездротових мереж. Способи забезпечення інформаційної безпеки. Шляхи вирішення проблем захисту інформації в мережах.

4. Основні поняття політики безпеки. Структура політики безпеки організації. Роль стандартів інформаційної безпеки. Міжнародні стандарти інформаційної безпеки.

5. Основні поняття криптографічного захисту інформації. Симетричні, асиметричні, комбеновані криптосистеми шифрування. Технології аутентифікації. Технології виявлення вторгнень. Аналіз захищеності і виявлення атак.

6. Комп'ютерні віруси і проблеми антивірусного захисту. Класифікація комп'ютерних вірусів. Життєвий цикл вірусів. Основні канали поширення вірусів і інших шкідливих програм.

7. Антивірусні програми та комплекси. Побудова системи антивірусного захисту корпоративної мережі. Захист електронного документообігу за допомогою криптографічних методів.

Завдання:

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

2. Дати письмово (в конспекті) відповіді на поставлені питання.

Література: [1,2,12,18,22,29,30,47,48].

Тема 17. Перспективи розвитку інформаційних технологій і ІСМ

17.1. Методичні вказівки до вивчення теми

Основною метою заняття є з'ясування перспективи розвитку інформаційних технологій і ІСМ.

При вивченні теми необхідно розглянути природу і потреби в розвитку інформаційних технологій і ІСМ.

Необхідно звернути увагу на стратегічну значимість розвитку інформаційних технологій і ІСМ при формуванні нового інформаційного простору, стратегічного характеру менеджменту знань.

Завершити вивчення теми необхідно після з'ясування перспектив розвитку інформаційних технологій і ІСМ, можливостей інформаційної системи управління конкуренцією.

Основні питання для розуміння:

1. Путь розвитку ІТ-інфраструктури для досягнення потрібного рівня її зрілості.

2. Фактори, що впливають на розвиток ІСМ.

3. Інформація і знання як ресурси організації. Різниця між інформацією та знаннями. Управління корпоративними знаннями.

17.2. Термінологічний словник

Студент повинен дати визначення наступних термінів:

Стратегія розвитку - ..., Інфраструктура - ..., Шлях розвитку ІТ-інфраструктури - ..., Моделі електронного бізнесу - ..., Віртуальна спільнота - ..., Сектора електронного уряду - ..., Мережева економіка - ..., Рівень зрілості - ..., Системи платежів - ... ,

17.3. Семінарське заняття

1. Стратегія розвитку інформаційних технологій та ІТ-інфраструктурі. Основа визначення ІТ-стратегії.

2. Формування нового інформаційного простору.

3. Інформація та знання як ресурси організації. Складові корпоративних знань.

4. Визначення менеджменту знань. Управління корпоративними знаннями. Стратегічний характер менеджменту знань.

Теми доповідей, рефератів, презентацій:

1. Стратегія розвитку інформаційних технологій та ІТ-інфраструктурі.

2. Формування нового інформаційного простору, віртуальні підприємства. Сектори електронного уряду.

В результаті вивчення цієї теми студент повинен **знати**:

- особливе моделі оптимізації ІТ-інфраструктури;
- характеристики компаній традиційної економіки і нової економіки;
- фактори, які суттєво впливають на розвиток ІСМ;
- складові корпоративних знань. Визначення менеджменту знань. Управління корпоративними знаннями;
- зміни традиційних бізнес-моделей. моделі електронного бізнесу.

вміти:

- поняття про стратегію розвитку інформаційних технологій та інформаційної системи;
- уявлення про формування нового інформаційного простору. Internet-технологіях як інфраструктурі для ведення електронного бізнесу;
- користуватись моделями електронного бізнесу.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Стратегія розвитку інформаційних технологій та ІТ-інфраструктурі. Основа визначення ІТ-стратегії. Особливості стратегії розвитку інформаційних технологій та ІТ-інфра- структури.

2. Різниця между інформацією та знаннями. Складові корпоративних знань. Визначення менеджменту знань.

3. Управління корпоративними знаннями. Стратегічний характер менеджменту знань. Зв'язок між організаційними та індивідуальними знаннями.

4. Формування нового інформаційного простору. Internet-технології як інфраструктура для ведення електронного бізнесу. Зміна традиційних бізнес-моделей.

5. Мережева економіка. Моделі електронного бізнесу: віртуальний магазин, постачальник контенту, віртуальне співтовариство, сіндікатор і інші.

Завдання :

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.

2. Підготуйтеся до виступу на семінарі.
3. Підготуйте реферат на задану тему.

Література [2,3,4,19,22,25,27,31,33,45]

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ.

Важливою складовою підготовки спеціаліста є діагностика його самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Головними компонентами контролю є: перевірка (виявлення рівня знань, умінь та навичок); оцінка (вимірювання на основі відповідних критеріїв рівня знань, умінь та навичок); облік (фіксування результатів на відповідних носіях). Діагностика навчання передбачає відповідні принципи: індивідуального характеру, систематичності, тематичності, єдності вимог, об'єктивності, всебічності, інші.

За допомогою самостійного контролю знань вирішуються наступні завдання: виявлення готовності особистості до сприймання, усвідомлення і засвоєння загальноосвітніх і спеціальних знань; отримання інформації про характер самостійної роботи у процесі аудиторного та позааудиторного навчання; визначення ефективності організаційної технології учіння; виявлення правильності обсягу і глибини особистісного засвоєння знань, умінь та навичок. Міжсесійний контроль за самостійною роботою студентів із дисципліни “Загальна педагогіка” включає поточний модульний контроль за бально-рейтинговою системою. Підсумковий контроль – іспит. Питання на іспит додаються у загальному плані як “Контрольні питання”.

В процесі вивчення курсу студенти заочної форми навчання пишуть реферати, денної – реферати. Основні вимоги до їх виконання:

- повнота та об'єктивність інформації про досліджувані явища;
- повнота відображення основних компонентів її змісту;
- доступність сприймання тексту як за змістом, так і за логікою визначення основних проблем;
- доступність мови викладу;
- авторське ставлення, особиста точка зору на питання роботи.

Структура контрольної роботи (реферату): перша сторінка (див. зразок вузу); зміст (вступ, 1,2,3 питання, висновки, літературні джерела: 10-12; додатки, при необхідності).

Технологічні етапи організації та методики підготовки роботи: визначення теми та змісту; аналіз одержаної інформації (грунтовне, всебічне та глибоке вивчення фактів, положень та висновків з проблеми; теоретична та аналітико-синтетична обробка дослідження); оформлення роботи (загальні та вузівські вимоги, обсяг - 0,5 др. арк.). Студенти заочної форми навчання, за вказівкою викладача, можуть виконувати контрольні роботи у двох видах: або ґрунтовне теоретичне дослідження зі спиранням на практику, або практично-теоретичне виконання роботи за варіантам. Номер контрольної роботи за загальною технологією дослідження студент отримує за номером свого прізвища в журналі, або заліковій відомості.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (РЕФЕРАТІВ)

1. Специфіка трудової діяльності в постіндустріальному та інформаційному суспільствах.
2. Розвиток технологій обміну інформацією та їх вплив на інформаційно-управлінську діяльність.
3. Інформаційний менеджмент як вид менеджменту та його місце в структурі управління.
4. Становлення концепцій інформаційного менеджменту, чинники впливу на їх формування.
5. Поняття інформаційного ресурсу.
6. Інформація як основна категорія інформаційного менеджменту та ресурс управління.
7. Функції документа в управлінні.
8. Основні характеристики інформаційного потоку.
9. Інформаційна модель організації.
10. Поняття інформаційно-аналітичної роботи.
11. Принципи підготовки аналітичних документів.
12. Етапи підготовки інформаційно-аналітичних документів.
13. Види інформаційно-аналітичних документів.
14. Зміст та завдання інформаційного забезпечення управління.
15. Завдання служби управління внутрішньою інформацією (СЛУВІ).
16. Характеристика інформаційної системи як елемента інформаційного забезпечення менеджменту в організації.
17. Класифікація інформаційних технологій для організації збору і реєстрації даних.
18. Поняття інформаційного продукту.
19. Поняття інформаційної послуги.
20. Класифікація інформаційного ринку за ознаками специфічності та домінування видів інформаційних послуг.
21. Зміст інформаційного консалтингу.
22. Види інформаційного консалтингу.
23. Вимоги до професійної підготовки інформаційного консультанта.
24. Інформація як об'єкт захисту.
25. Структурні елементи моделі інформаційної безпеки підприємства.
26. Основні положення міжнародного права про інформацію та охорону інтелектуальної власності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основні види самостійної роботи студентів та орієнтовні затрати часу на них ілюструє табл. 1.

Таблиця 1

Види самостійної роботи за формами навчання студентів

Вид самостійної роботи	Орієнтовний час на самостійну роботу, акад. годин
	Форма навчання

	денна	заочна
1. Самостійне вивчення тем	10	40
2. Самостійна робота з літературними джерелами з метою кращого засвоєння програмного матеріалу	20	20
4. Підготовка до аудиторних практичних занять	30	-
5. Практична підготовка за місцем роботи	-	10
6. Оформлення звіту про виконання практичних завдань за місцем роботи	-	-
7. Індивідуальні консультації у викладача	-	
Усього	60	70

Розподіл часу, відведеного на самостійну підготовку, по темах програми для вивчення теоретичного матеріалу і практичної підготовки кожен студент здійснює особисто.

МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Для активізації процесу навчання студентів викладач повинен творчо застосовувати різноманітні навчальні технології та засоби:

- на лекціях намагатись зосереджувати увагу студентів на проблемних питаннях;
- частину визначених у тематичному плані тем переводити на самостійне вивчення;
- заохочувати студентів до критичного сприйняття нового матеріалу замість пасивного конспектування;
- на практичних заняттях створювати умови для дискусій, практикувати роботи студентів у малих групах;
- проводити презентації самостійних робіт, перехресну перевірку виконання завдань самими студентами з наступною аргументацією виставленої оцінки;
- з окремих питань програми ефективними формами активізації навчального процесу можуть бути ділова гра, аналіз конкретної виробничої ситуації, виконання тестів тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів мають стати чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок, подяка викладача за сумлінне ставлення студентів до вивчення дисципліни.

Кращих студентів викладач повинен залучати до науково-дослідницької роботи на кафедрі.

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

- 1) Перелік питань, що охоплюють зміст робочої програми дисципліни
  1. Історичний аспект становлення і розвитку ІМ.
  2. Предмет і зміст дисципліни. Основна термінологія.
  3. Основні концепції інформаційного менеджменту та їх еволюція.

4. Функції інформаційного менеджменту та їх реалізація на різних рівнях управління. Об'єкти і процеси інформаційного менеджменту.
5. Роль і завдання інформаційного менеджменту в управлінні інформаційними ресурсами і інформаційною системою організації в сфері інформаційного бізнесу.
6. Об'єкти і процеси інформаційного менеджменту в сфері інформаційного бізнесу. Управління створенням інформаційних продуктів і послуг.
7. Інформаційний менеджмент як система управління через інформацію і комунікацію в сучасних умовах соціально-економічного розвитку.
8. Складові ІМ: організація інформаційної діяльності (ОІД); інформаційні ресурси (ІР); інформаційні технології (ІТ); інформаційні системи (ІС).
9. Концептуальні підходи до ІМ як невід'ємної частини процесу управління організацією: економічний, аналітичний, організаційний, системний, технологічний.
10. Формування технологічного середовища інформаційної системи. Розвиток інформаційної системи і забезпечення її обслуговування.
11. Планування в середовищі інформаційної системи. Використання і експлуатація інформаційних систем.
12. Формування інноваційної політики і здійснення інноваційних програм. Керування персоналом у сфері інформатизації.
13. Формування і забезпечення комплексної захищеності інформаційних ресурсів.
14. Методологічні основи інформаційного менеджменту.
15. Природа інформації та еволюція поглядів на інформацію. Визначення інформації, види та загальна структура інформації.
16. Інформація та інформаційні системи. Особливості процесу передачі і розуміння інформації.
17. Можливі залежності між інформацією і об'єктами матеріального світу. Значення понять «інформаційна процедура», «інформаційний процес», «інформаційна система». Концепція інформаційного суспільства. Основні позитивні риси інформаційного суспільства.
18. Складові інформаційної культури. Основні види інформаційних послуг. Структура секторів ринку інформаційних продуктів і послуг. Особливості та характерні ознаки інформаційного суспільства.
19. Роль інформаційних ресурсів в інформаційному суспільстві.
20. Основні напрямки розвитку національної інформаційної інфраструктури України.
21. Негативні впливи інформатизації на суспільство.
22. Інформаційні системи та сучасні аспекти економічного розвитку. Основні напрямки впливу інформаційних технологій на економічний розвиток. Особливості матеріально-технічної бази інформаційного суспільства.
23. Роль інформаційних ресурсів в інформаційному суспільстві. Ринок інформаційних продуктів і послуг.
24. Ключові терміни та поняття. Система. Інформаційні системи. Інформаційне середовище. Інформаційні технології. Інтерпретатор. Модуль. Мережа. Електронний офіс. Сховище даних.

25. Загальні характеристики сучасних інформаційних технологій.
26. Переваги методології централізованої технології опрацювання інформації. ІТ як ієрархічну структуру, що складається з етапів, дій, операцій. ІТ як аналог технології переробки матеріальних ресурсів.
27. Основні характеристики нової інформаційної технології.
28. Інформаційні технології опрацювання інформації в інформаційному та організаційному циклах управління.
29. Інформаційні технології опрацювання інформації в інформаційному та організаційному циклах управління. Основні інформаційні процедури. Основні компоненти ІТ управління. Види інформаційних технологій інформаційного та організаційного циклів управління. Основні компоненти ІТ опрацювання даних.
30. Основні компоненти автоматизації офісу.
31. Інформаційні технології комп'ютеризованої підтримки прийняття рішень. Функції виконувати СППР. Головна особливість інформаційної технології підтримки ухвалення рішень.
32. Характеристики інформаційної технології підтримки ухвалення рішень. Особливість джерел даних для ІТ підтримки ухвалення рішень. Інформаційні технології підтримки ухвалення рішень як ітераційний процес. Основні компоненти ІТ підтримки ухвалення рішень.
33. Ключові терміни та поняття. Інформація. Інтерфейс. Мережа. Інфраструктура. Система. Джерела інформації. Інформаційні системи. Інформаційні мережі. Інформаційні потреби.
34. Поняття інформаційної системи менеджменту. Цілі і завдання інформаційної системи менеджменту. Мета функціонування ІСМ. Суть та зміст інформаційних систем менеджменту.
35. Основні вимоги до технологій ІС в процесах управління. Властивості інформаційної системи.
36. Загальна схема функціонування інформаційних систем менеджменту. Відповідність інформаційних потреб керівників можливостям ІСМ. Основні технологічні характеристики сучасних ІСМ.
37. Напрямки організаційних змін, пов'язаних із впровадженням ІСМ. Найважливіші види джерел інформації. Основні технологічні характеристики сучасних ІСМ.
38. Класифікація інформаційних систем. Класифікація інформаційних систем за ознакою структурованості завдань для розв'язання. Класифікацію ІС за характером використання інформації. Класифікація ІС за різними ознаками.
39. Завдання інформаційних систем. Типи інформаційних систем залежно від функціональної ознаки з урахуванням видів управління та ланок менеджменту.
40. Характеристики управлінських інформаційних систем.
41. Структура інформаційної системи менеджменту. Загальна структура ІСМ.
42. Ознаки класифікації інформаційного забезпечення менеджменту. Класифікація інформаційного забезпечення ІСМ за носіями інформації.
43. Структура інформаційного забезпечення ІСМ. Система сучасних інформаційних технологій, які використовує ІСМ.

44. Поняття документа та його визначення. Місце документа в процесі управління. Функції документа. Типологія документа. Управлінська документація та її класи.

45. Поняття документаційного забезпечення управління. Організація документообігу, бездокументних зв'язків. Циркуляція документальних потоків в рамках системи управління внутрішньою інформацією організації.

46. Характеристика систем документообігу в організації. Концепція електронного офісу. Технології та підсистеми електронного офісу. Системи управління документами.

47. Забезпечення управління інформаційними ресурсами (ІР). Поняття інформаційного ресурсу. Види інформаційних ресурсів в управлінській діяльності. Сутність інформаційних ресурсів організації. Формування і використання ІР засобами ІМ.

48. Забезпечення управління інформаційними потоками. Інформаційні потоки в організації. Визначення інформаційного потоку. Характеристики інформаційного потоку.

49. Види інформаційних потоків. Бар'єри на шляху інформаційних потоків в організації. Методи удосконалення організації інформаційних потоків засобами ІМ.

50. Задоволення інформаційних потреб працівників засобами ІМ. Інформаційні потреби: визначення, види, вивчення. Інформаційна потреба як властивість, що характеризує користувача в системі управління. Інтегрованість поняття «інформаційна потреба». Основи формування інформаційних потреб. Об'єктивні та суб'єктивні аспекти формування інформаційних потреб.

51. Методи вивчення інформаційних потреб. Форми задоволення інформаційних потреб працівників у процесі управління. Система оцінки інформаційних потреб.

52. Інформаційно-аналітична робота як вид забезпечення управлінської діяльності. Інформаційно-аналітична діяльність: практичні аспекти реалізації у сфері управління. Роль і місце ІАД в управлінні.

53. Документаційне забезпечення управління як основний клас завдань. Технології інформаційно-аналітичної діяльності у сфері управління. Особливість технології діяльності керівника.

54. Інформаційне забезпечення управління, зміст та завдання. Критерії відбору інформації. Особливості ініційованих аналітичних досліджень. Основні характеристики кумулятивних досліджень. Комунікативний аудит.

55. Методи аналізу і синтезу інформації. Поняття аналізу і синтезу як процесів та видів аналітико-синтетичної переробки інформації і документації. Інформаційний аналіз і синтез: завдання та зміст.

56. Контент-аналіз як метод дослідження інформації, прогностичні методики прийняття управлінських рішень.

57. Види інформаційно-аналітичної діяльності. Класифікація оглядово-аналітичних документів. Оглядово-аналітична діяльність як напрям інформаційного забезпечення управлінської праці.

58. Інформаційно-аналітична продукція: питання типології. Інформаційне обслуговування і інформаційно-аналітичні послуги. Оглядово-аналітичний

документ: поняття, класифікація, структура, методика складання.

59. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів.

60. Види інформаційно-аналітичних документів. Підготовка оглядових документів, аналітичних довідок, доповідей.

61. Інформаційно-аналітичної служби в системі інформаційної діяльності органів управління. Інформаційно-аналітична робота органів державної виконавчої влади.

62. Інформаційна система (ІС) як елемент інформаційного забезпечення менеджменту в організації. Реалізація функцій інформаційної системи по збору, зберіганню, накопиченню, пошуку і передачі даних для потреб управління за допомогою інформації.

63. Вимоги до інформаційної системи з позицій управління інформацією. Види інформаційних систем. Формальні і неформальні організаційні комп'ютерні інформаційні системи.

64. Види і технології інформаційної діяльності (ІД) в організації. Поняття технології як сукупності процесів і операцій що забезпечують функціонування об'єкта управління.

65. Служба управління внутрішньою інформацією (СУВІ). Мета діяльності, організація, завдання по створенню інформації, технологія реалізації функцій, ефективність роботи.

66. Основні види і типи інформаційних систем, використовуваних в організації. Функціональні відмінності систем.

67. Розширені корпоративні та промислові мережі: інтеграція на рівні галузі. Система підтримки прийняття рішень та інженерне проектування в управлінні організацією.

68. Методи і моделі формування управлінських рішень. Методичні та організаційні засади створення ІС та ІТ. Стадії, методи та організація створення ІС та ІТ.

69. Класифікація інформаційного ринку за ознаками специфічності та домінування видів інформаційних послуг. Критерії оцінки якості інформаційного товару.

70. Інформаційна продукція як товарна основа інформаційного ринку. Особливості споживчої вартості інформаційних продуктів.

71. Інформаційний консалтинг як вид консультаційної діяльності в інформаційній сфері. Зміст інформаційного консалтингу. Види інформаційного консалтингу. Професійні риси роботи інформаційного консультанта.

72. Мета, значення та основні види планування інформаційного менеджменту в організації. Специфіка стратегічного планування. Структура стратегічного планування ІМ в організації. Методика розробки стратегічного плану.

73. Галузі та види інформації відповідно до Закону України «Про інформацію». Комерційна та некомерційна інформація. Класифікація інформації згідно з режимом доступу до неї.

74. Об'єкти та суб'єкти правових відносин в інформаційній сфері. Поняття інтелектуальної власності та необхідність її охорони. Об'єкти інтелектуальної

власності. Авторське право. Роль держави у регулюванні правових відносин з інтелектуальної власності.

75. Основні положення міжнародного права про інформацію та охорону інтелектуальної власності.

76. Роль менеджера в інформаційному обміні. Предмет, знаряддя і продукт праці інформаційного менеджера.

77. Основні напрямки діяльності інформаційного менеджера: вивчення та аналіз інформаційних потреб організації, моніторинг інформаційних потоків, організація інформування співробітників організації, підготовка інформації для прийняття управлінських рішень.

78. Інформаційне забезпечення АРМ менеджера в інтегрованих системах.

79. Основні поняття захисту інформації та інформаційної безпеки. Аналіз загроз інформаційній безпеці.

80. Аналіз загроз мережевої безпеки. Проблеми безпеки IP-мереж. Загрози і уразливості провідних корпоративних сетей.

81. Угрози і уразливості бездротових мереж. Способи забезпечення інформаційної безпеки. Шляхи вирішення проблем захисту інформації в мережах.

82. Основні поняття політики безпеки. Структура політики безпеки організації. Роль стандартів інформаційної безпеки. Міжнародні стандарти інформаційної безпеки.

83. Основні поняття криптографічного захисту інформації. Симетричні, асиметричні, комбіновані криптосистеми шифрування. Технології аутентифікації. Технології виявлення вторгнень. Аналіз захищеності і виявлення атак.

84. Комп'ютерні віруси і проблеми антивірусного захисту. Класифікація комп'ютерних вірусів. Життєвий цикл вірусів. Основні канали поширення вірусів і інших шкідливих програм.

85. Антивірусні програми та комплекси. Побудова системи антивірусного захисту корпоративної мережі. Захист електронного документообігу за допомогою криптографічних методів.

86. Стратегія розвитку інформаційних технологій та IT-інфраструктурі. Основа визначення IT-стратегії. Особливості стратегії розвитку інформаційних технологій та IT-інфра-структури.

87. Різниця между інформацією та знаннями. Складові корпоративних знань. Визначення менеджменту знань.

88. Управління корпоративними знаннями. Стратегічний характер менеджменту знань. Зв'язок між організаційними та індивідуальними знаннями.

89. Формування нового інформаційного простору. Internet-технології як інфраструктура для ведення електронного бізнесу. Зміна традиційних бізнес-моделей.

90. Мережева економіка. Моделі електронного бізнесу: віртуальний магазин, постачальник контенту, віртуальне співтовариство, сіндікатор і інші.

2) Поточний контроль знань:

За підсумками поточного контролю студент має можливість отримати оцінку в діапазоні від 0 до 40 балів. Якщо студент набере менше 20 балів, він не допускається

до підсумкового контролю.

Поточний контроль знань студентів денної та вечірньої форм навчання проводиться на практичних заняттях.

Максимально можливих 40 балів за поточну успішність розподіляються таким чином: 10 балів – на перший модуль, 15 балів – на другий і 15 балів – на третій. У межах кожного модулю на поточну успішність виділяється 10 балів і на модульний контроль теж 10 балів.

Активність і успішність студента на практичному занятті оцінюється за шкалою 10; 5; 0 балів. Сумарна кількість балів, набрана на всіх практичних заняттях, ділиться на кількість фактично проведених за розкладом занять. Отримана таким чином кількість балів зараховується студентові. Наприклад, відбулося 6 занять. Студент має такі оцінки: 10; 5; 0; 10; 10; 5. Сума становить 40 балів. Студенту зараховується $\frac{40}{6} = 6,7$ балів за модуль.

На модульний контроль виносяться 5 теоретичних питань. Відповідь на кожне питання оцінюється за шкалою 2; 1; 0 балів. На модульному контролі студент може набрати від 0 до 10 балів.

Умови допуску студента до підсумкового контролю: у межах кожного модуля за підсумками практичних занять студент повинен набрати не менше 5 балів; модульне контрольне завдання виконати не менше, ніж на 5 балів; загалом за поточну успішність набрати не менше, ніж 20 балів із можливих 40.

Фактично набрано суму балів за поточну успішність викладач заокруглює за чинними правилами до величини, кратної 5.

Студент, який набрав на практичних заняттях менше 20 балів, до підсумкового контролю не допускається.

3). Підсумковий контроль знань

Підсумковий контроль знань студентів усіх форм навчання здійснюється у вигляді письмового іспиту за єдиним зразком білетів. Екзаменаційний білет містить 3 завдання. Відповідь з кожного завдання оцінюється за шкалою 10; 5; 0 балів.

Результати іспиту оцінюються в діапазоні від 0 до 30 балів.

Якщо відповіді студента оцінені менше ніж в 10 балів, він отримує незадовільну оцінку за результатами іспиту та незадовільну загальну підсумкову оцінку. В цьому випадку отримані результати поточного контролю не враховуються.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань (за умови, що студент набрав 10 балів і вище) та за виконання завдань, що виносяться на іспит (за умови, що студент набрав 20 балів і вище)..

До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах поточного контролю та іспиту.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в чотирибальну здійснюється в такому порядку:

оцінка “відмінно” – 100; 95; 90; 85 балів;

оцінка “добре” – 80; 75; 70; 65 балів;

оцінка “задовільно” – 60; 55; 50 балів;

оцінка “незадовільно” – менше 50 балів.

Оцінка за чотирибальною шкалою оцінювання виставляється в заліково-екзаменаційній відомості поряд із загальною підсумковою оцінкою в 100-бальній шкалі.

4) Зразок екзаменаційного білета

1. Основні компоненти автоматизації офісу.

2. Види інформаційно-аналітичних документів. Підготовка оглядових документів, аналітичних довідок, доповідей.

3. Мережева економіка. Моделі електронного бізнесу: віртуальний магазин, постачальник контенту, віртуальне співтовариство, синдикатор і інші.

Розвиток творчого потенціала студента та реалізації його професійних навичок.

1 Аналітичний розгляд наукової публікації.

Проаналізувати наукову публікацію з журналів: «Персонал», «Проблеми теорії й практики управління», «Экономическая стратегия» і т.п.

2. Вибір студентом певної теми чи проблеми для презентації та висловлення свого бачення, розуміння або нерозуміння цієї проблеми.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Закон України «Про інформацію» /в ред. від 09.05.2011р/ - Режим доступу: <http://www.vous.vin.ua/index.php/legislature/596.html>.

2. Указ Президента України «Про Доктрину інформаційної безпеки України» / Затв. 08.07.2009р., № 514/2009 / - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514/2009>

3. Арский Ю.М., Гиляревский Р.С. Информационное пространство новых независимых государств / Ю.М. Арский, Р.С. Гиляревский, Н. Т. Клещев, А. Н. Лаверов, И.И. Родионов, В.А. Цветкова. – М.: ВИНТИ, 2011. – 200 с.

4. Арский Ю.М., Гиляревский Р.С. Инфосфера: Информационные структуры, системы и процессы в науке и обществе/ Ю.М. Арский, Р.С. Гиляревский, И. С. Туров, А.И. Черный. – М.: ВИНТИ, 2011. – 489 с.

5. Безкровний М.Ф. Організація інформаційно-консультаційної діяльності: навч. посіб. – К.: Каравела, 2008. – 456с.

6. Блюменау Д.И. Информация и информационный сервис / Д.И.Блюменау. – Львов: Наука, 2011. – 190 с.

7. Власова Г.В., Лутовинова В.І., Титова Л.І. Аналітико-синтетична переробка інформації: Навч. посіб. – К.: ДАКККіМ, 2006. – 291 с.

8. Головка, Б. Н. Информационный менеджмент массовой коммуникации / Б. Н. Головка. – М. : Академ. проект, Трикста, 2005. – 288 с.

9. Грайворонський М. В., Новіков О. М. Безпека інформаційно-комунікаційних систем: підруч. - К.: Видавнича група ВНУ, 2009. - 608 с.

10. Гринберг А.С., Король И.А. Информационный менеджмент. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415 с.

11. Захарова, І. В. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : Навч. посіб. / І. В. Захарова, Л. Я. Філіпова. – К. : ЦУЛ, 2013. – 336 с.

12. Інформаційні системи в менеджменті: підруч./ [Новак В. О., Симоненко Ю. Г., Бондар В. П. та ін.]. - К.: Каравела, 2008. - 616 с.
13. Інформаційні технології. Нормативна база/ Пашутинський Є. К. - К.: КНТ, 2005. - 500 с
14. Матвієнко, О. В. Інформаційний менеджмент. Опорний конспект лекцій у схемах і таблицях : навч. посіб. / О. В. Матвієнко, М. Н. Цивін. – К. : Слово, 2007. – 200 с.
15. Сорока П.М., Сорока Б.П. Інформаційний менеджмент: навч. посіб. / за наук. ред. О.Д. Гудзинського. – К.: Ун-т "Україна", 2008. - 535 с.
16. Твердохліб М.Г., Шарапов О.Д. Органзація інформування керівників: Навч.посіб. – К.: КНЕУ,2011. – 180с.

Додаткова

17. Аугустинайтис А, Абарюс П. Информационный менеджмент: наука и преподавание Електрон. ресурс. – Способ доступа: URL.:<http://www.nbuu.gov.ua/> - Загол. з екрана.
18. Барсуков В.С. Современные технологии безопасности. / В.С Барсуков, В.В. Водолажский /. – М.: Нолидж, 2011. - 496 с
19. Бебик, В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології техніка паблік рилейшнз : Монографія / В. Бебик. – К. : МАУП, 2005. – 440 с. – Access mode: [http://library.iapm.edu.ua/books/Inform_komunik_men-t\(Vebik\).PDF](http://library.iapm.edu.ua/books/Inform_komunik_men-t(Vebik).PDF).
20. Васюхин О. В., Варзунов А. В. Информационный менеджмент: краткий курс. Учебное пособие. – СПб.: СПбГУ ИТМО, 2010. – с.
21. Вигман С. Л.. Стратегическое управление в вопросах и ответах : учеб. пособие. — М. : ТК Велби, Изд-во Проспект,2004 — 296 с..
22. Информационные системы и технологии управления: учебник для студентов вузов, обучающихся по направлениям «Менеджмент» и «Экономика», специальностям «Финансы и кредит», «Бухгалтерский учет, анализ и аудит» / под ред. ГА Титоренко. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2011. — 591 с.
23. Інформаційне законодавство. У 6-ти томах.: зб. законодав. актів. – Т 1. Інформаційне законодавство України. / Ред. Шемшученко Ю.С., Чиж І.С. – К.: Юридична думка, 2005. – 416с.
24. Информационная среда [Электронный ресурс]. – Электронные данные. – Режим доступа: Word Wide Web. – URL <http://www.finam.ru/dictionary/worldf01550/default.asp?n=16>.
25. Информационная среда и развитие общества [Электронный ресурс]. – Электронные данные. – Режим доступа: Word Wide Web. – URL: <http://www.emag.iis.ru/arc/infosoc/emag.nsf/BRA/>.
26. Кобилін, А. М. Інформаційний менеджмент : навч. посіб. / А. М. Кобилін, Б. В. Самородов. – Л. : Новий Світ-2000, 2014. – 216 с.
27. Корпоративний менеджмент: учеб.пособие для студ., обучающихся по спец. «Менеджмент организаций» [Мазур И.И. и др.]. – 2-е изд. – М.:Омега –Л., 2008. -781с.
28. Костров А.В. Александров Д.В. Уроки информационного менеджмента. .

– М.: Финансы и статистика, 2005. – 304 с.

29. Ліпкан В.А. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції: Навч. посіб./ В.А.Ліпкан, Ю.Є.Максименко, В.М.Желіховський.- К.: КНТ, 2006.- 280 с.

30. Меняев М. Ф. Информационный менеджмент : учебник / М. Ф. Меняев. — Москва : Издательство МГТУ им. Н. Э. Баумана, 2017. — 301, [3] с. : ил.

31. Мильнер Б.З. Теория организации: Учеб., 7-е изд. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 864с

32. Монастирський Г.Л. Теорія організації:навч.посіб. – К.: Знання, 2008. – 319с.

33. Новак, В. О. Інформаційне забезпечення менеджменту : Навч. посіб. / В. О. Новак, Л. Г. Макаренко, М. Г. Луцький. – К. : Кондор, 2006. – 462 с.

34. Осовська Г.В. Основи менеджменту/навч.посіб.- К.: Кондор,2012. – 556с.

35. Основы теории коммуникации: Учеб. для студ. вузов./М.А.Василик (ред.). – М.: Гардарики, 2003. – 615 с.

36. Питер Э. Лэнд. Менеджмент – искусство управлять/ Пер. с англ. – М.: ИНФРА – М, 2011. – 144с.

37. Симионов Ю.Ф. Информационный менеджмент/ Ю.Ф.Симионов, В.В.Бормотов.- Ростов н/Д: Феникс, 2006.- 250 с.

38. Справочник информационного работника / [ред. Гитляревский Р.С., Минкина В.А.]. – 2-е изд., перераб. и доп. – С.Пб. : Профессия, 2007. – 584 с.

39. Удалов Ф.Е., Удалов О.Ф., Алехина О.Ф. Менеджмент: американский и японский подходы. – М.: Экмос, 2011. – 153с.

40. Управление информацией в менеджменте. Электрон. ресурс. – Способ доступа: URL:[http://www.de.nwpi.ru/courses/man/base man/](http://www.de.nwpi.ru/courses/man/base%20man/). – Загол. з екрана.

41. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). –К.: Освіта України, 2010. – 388 с.

42. Федорук А.Г. Контент-мониторинг информационных потоков // Б-ка Нац. Акад. Наук – Вып. 3. «Проблемы функционирования, тенденции развития». – К., 2005 //<http://www.nbuv.gov.ua/articles/2005/05fagmip.html>

43. Хіт Р. Кризовий менеджмент для керівників = Crisis management for managers and executives / Р. Хіт; пер.Ткачку Р.Л., Рябчук С.М., Мішеніна Н.І. – К. : Наукова думка, 2002. – 566 с.

44. Чайка Г.Л. Культура ділового спілкування менеджера /Навч.посіб. – К.: Знання, 2005. – 178 с.

45. Человек и информационная среда [Электронный ресурс]. – Электронные данные. – Режим доступа: Word Wide Web. – URL: <http://www.congres2008.dialog21.ru/Doklady/16410.htm>.

46. Чугунов А. В. Социальная информатика: Учебное пособие. - СПб.: НИУ ИТМО, 2012. - 223 с.

47. Шаньгин В. Ф, Информаиконная безопасность компьютерных систем и сетей; учеб. пособие. - М.: ИД «ФОРУМ»: ИНФРА-М, 2011. - 416 с.: ил. — (Профессиональное образование).

48. Ярочкин В. И. Информационная безопасность / учеб.для студ.вузов. – 3-е изд., – М.: Академический проект: ТРИКСТА, 2012. – 544с.